

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2566 Vol. 15 No. 2 May – August 2023

Received: August 24, 2021

Revised: August 15, 2023

Accepted: August 18, 2023

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม
ของอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับการรับรองในประเทศไทย

Relationship Between Organizational Capability and Corporate Social Responsibility
of Certified Green Industry in Thailand

ศิริรัตน์ ตรงวัฒนาวุฒิ*

ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: mju5906501005@mju.ac.th

Sirirat Trongwattanawuth*

Piyawan Siriprasertsin

Faculty of Business Administration, Maejo University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวที่ได้รับการรับรองในประเทศไทย และศึกษาความสัมพันธ์ความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวที่ได้รับการรับรองในประเทศไทย ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารเชิงปฏิบัติการหรือผู้รับผิดชอบทางด้านสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว มีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 12 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารและเกษตรจำนวน 9 กลุ่ม จากกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน 438 โรงงาน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น วางแผนการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา และการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบตามความสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมมีความเชื่อมั่นที่ 0.971 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการดำเนินการสร้างจิตสำนึกของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในด้านสิ่งแวดล้อม กระตุ้นให้มีการนำประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม มากำหนดนโยบายตามความสามารถขององค์กร 2) ความสามารถขององค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวก ขนาดปานกลางกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการให้เพื่อสังคม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ความสามารถขององค์กร; ความรับผิดชอบต่อสังคม; อุตสาหกรรมสีเขียว

Abstract

The purposes of this research were to study the organizational capabilities and corporate social responsibility of the green industry that has been certified in Thailand, and to study the relationship between the organizational capabilities and corporate social responsibility of the green industry has been certified in Thailand. It was a mixed research method. The key informants are 12 operational executives or persons responsible for the environment of factories certified green industry, with at least 5 years of environmental experience. A sample of 9 groups of food and agricultural industry entrepreneurs from the Ministry of Industry totaling 438 factories by random sampling. A non-probability theory-based sampling method was used. Plan a 3-step multistage sampling plan: selective sampling; Quota sample selection and convenience random sampling Research tools were in-depth interviews. The organizational capabilities and corporate social responsibility questionnaire had a reliability of 0.971. Statistics in data analysis were mean, percentage, standard deviation and the Pearson correlation coefficient. The results of the research revealed that 1) the environmental management approach of industrial plants requires cooperation between the public and private sectors in raising awareness of all stakeholders in the environment. encourage the introduction of environmental issues, 2) organizational capabilities had a medium positive correlation with corporate social responsibility in economic, legal, ethical and social contribution. There was statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Organizational Capability; Corporate Social Responsibility; Green Industry

บทนำ

เศรษฐกิจโลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงเกิดการแข่งขันในมิติใหม่ ๆ ทั้งความร่วมมือระหว่างกลุ่มเศรษฐกิจ ที่จะสร้างความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขันระหว่างประเทศ อีกทั้งความผันผวนของตลาดเงินและตลาดทุนที่มากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งประเทศไทยที่มีเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกจะต้องก้าวให้ทันด้วยความร่วมมืออย่างเต็มที่ของทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (Economic Intelligence Center, 2016) จากการที่ประเทศไทยต้องอาศัยภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เราจะต้องสร้างแนวทางการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมให้มีความเจริญเติบโตแบบยั่งยืน ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและคุณค่านิยมของชุมชนและสังคม แต่จากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ภาคการผลิตมีการเติบโตอย่างรวดเร็วตามมา มีความต้องการใช้เชื้อเพลิงมากขึ้น เพิ่มภาระทางสิ่งแวดล้อมให้กับหลาย ๆ ประเทศ ดังนั้นจำเป็นต้องมีนโยบายรองรับควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิต (Economic Intelligence Center, 2016) ประเทศไทยกำหนดยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ฉบับที่ 4 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันคือฉบับที่ 12 ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) พ.ศ. 2557-2561 ว่าการขับเคลื่อนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้เห็นผลเป็นรูปธรรมที่สามารถเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและนำประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งยังสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (NESDC, 2016)

ภาคอุตสาหกรรมไทยมีบทบาทที่สำคัญอย่างมากต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดูได้จากสัดส่วนมูลค่าผลผลิตอุตสาหกรรมต่อจีดีพีอยู่ที่ประมาณ 40% หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 3.86 ล้านล้านบาท (Boonchaisuk, 2013) แต่จากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอก จากการที่ประเทศไทยเข้าร่วม AEC สังคมผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ผู้บริโภครักสุขภาพ ภาวะโลกร้อน สถานการณ์ด้านพลังงานและปัจจัยภายในอย่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล ความรับผิดชอบต่อสังคม กฎระเบียบที่กีดกันทางการค้า ทำให้ภาคอุตสาหกรรมไทยต้องปรับตัว (Simachokedee, 2012) อีกทั้งในปัจจุบันแนวโน้มกระแสสีเขียวทำให้กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อคุณภาพที่ดีของสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยการริเริ่มโครงการ “อุตสาหกรรมสีเขียว” (Green Industry) จากจุดเริ่มต้นที่ต้องการมุ่งสู่ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development) ตามที่ได้ให้สัตยาบันรับรองปฏิญญาโจฮันเนสเบิร์ก เมื่อปี 2545 และปฏิญญามะนิลาว่าด้วยอุตสาหกรรมสีเขียว เมื่อปี 2552 โดยกำหนดนโยบายผลิตภัณฑ์มวลรวมสีเขียว ที่คำนวณจากมูลค่าผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่ประเมินได้หักออกจากค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจะได้เป็นค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสีเขียว (Ministry of Industry, 2011) การส่งเสริมสถานประกอบการสู่อุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียวให้การประกอบกิจการเป็นมิตรกับสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อมและผลักดันให้ประเทศมุ่งสู่เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ผู้ประกอบการต้องมีความพร้อม ความสามารถขององค์กรในการผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมเกิดความยั่งยืน โดยต้องมีขั้นตอนดำเนินการบริหารจัดการ การตรวจติดตามผลการรับรองทั้งการพิจารณาออกใบรับรอง อีกทั้งอุตสาหกรรมสีเขียวเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของประเทศทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560-2564 ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ 20 ปี และแผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2560-2564 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การวิจัยในปัจจุบันเกี่ยวกับความสามารถองค์การส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีรวมถึงการหานวัตกรรม แต่อย่างไรก็ตามความสำเร็จและความอยู่รอดขององค์การไม่ได้ขึ้นอยู่กับ

พัฒนาและประยุกต์ใช้ความสามารถด้านเทคโนโลยีเท่านั้น (Schienstock, 2009) โดยที่ในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจขององค์กรต้องมีการปรับตัวให้สามารถเผชิญกับทุกสถานการณ์ของสภาวะแวดล้อมที่มีความผันผวนตลอดเวลา สภาพแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมเพื่อความสำเร็จขององค์กร (Inan & Bititci, 2015) ในขณะที่สภาพแวดล้อมไม่อาจที่จะคาดเดาได้ (March, 1991) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยพบว่า ความสามารถขององค์กร เป็นการใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการ (Helfat & Peteraf, 2003) สอดคล้องกับ Trongwattanawuth & Siriprasertsin (2022) กล่าวว่า ความสามารถขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ โดยอาศัยสิ่งที่มีอยู่ในองค์กรเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการ การบริหาร การประสานงาน การควบคุม และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการใช้ทรัพยากรขององค์กรที่มีเพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการตอบสนองความต้องการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการศึกษาที่มาและปัญหาพบว่า การบริหารโรงงานอุตสาหกรรมสมัยใหม่ให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจถึงโครงสร้างการบริหารงานที่เหมาะสม (Horadal, 2010) รวมถึงการสร้างความรู้ความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร (Tongkachok & Chaikew, 2013) จากการที่ทรัพยากรและความสามารถของแต่ละองค์กรที่มีอยู่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับความสามารถขององค์กรไม่เท่ากัน รวมถึงความผันผวนจากสภาพแวดล้อมภายนอก การให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่ง (Wongprasert, 2013) และความยั่งยืนขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ Orji & Olua (2015) พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจส่งผลต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ความต้องการเร่งด่วนที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จึงควรศึกษาถึงความสามารถขององค์กรที่สามารถพัฒนาให้องค์กรเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถขององค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวยังได้รับการรับรองในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อมให้กับโรงงานอุตสาหกรรม สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ที่ต้องการให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Office of the Prime Minister, 2018)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถขององค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับการรับรองในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความสามารถขององค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับการรับรองในประเทศไทย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับการรับรองในประเทศไทย และใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับการรับรองในประเทศไทย รายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย ซึ่งหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ของการวิจัยครั้งนี้ เป็นระดับองค์กร ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ที่อยู่ในฐานข้อมูลของกองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยแบ่งเป็นการศึกษา

เชิงคุณภาพเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) คือผู้บริหารเชิงปฏิบัติการหรือผู้รับผิดชอบทางด้านสิ่งแวดล้อมของโรงงานมีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่า 5 ปี เนื่องจากมีความรู้ ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเป็นอย่างดี เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 12 คน และการศึกษาเชิงปริมาณเลือกกลุ่มโรงงานที่เกี่ยวกับอาหารจำนวน 9 กลุ่มอุตสาหกรรม รวมทั้งหมด 3,387 โรงงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2564) ผู้วิจัยพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงงานที่ได้ใบรับรองระดับที่ 1 ถึง 5 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Krejcie & Morgan (1970)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์การพัฒนาตัวชี้วัดความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการอุตสาหกรรมสีเขียว โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบเบื้องต้นก่อนสัมภาษณ์ ในขณะที่จัดกิจกรรมผู้วิจัยขออนุญาตจากผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนเพื่อขอบันทึกเสียง บันทึกภาพและจดบันทึกตลอดการสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถามความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวที่ได้รับการรับรองในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการ โดยใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) สร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questionnaire) และเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ลักษณะของการประกอบธุรกิจ ระยะเวลาการดำเนินงาน ระดับใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว จำนวนทุนในการดำเนินงาน ประสบการณ์ จำนวนพนักงาน ตอนที่ 2 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถขององค์กร โดยปรับจากแบบสอบถามจากงานวิจัยที่ได้ ทบทวนวรรณกรรมประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ได้แก่ ความพร้อมผู้ประกอบการ ประกอบด้วย บริบทขององค์กร วัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม จริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และความเป็นผู้นำ ความสามารถในการจัดการความสามารถการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความสามารถของเทคโนโลยี ตอนที่ 3 ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อทางกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อด้านการให้เพื่อสังคม ตอนที่ 4 ข้อคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานอุตสาหกรรมสีเขียว

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอที่ปรึกษาและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ คณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยช่วยตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงให้เกิดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร IOC ด้วยการนำคะแนนที่ได้ไปแทนค่าในสูตรเพื่อคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) ค่าดัชนีตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและสามารถนำมาใช้ในการสอบถามได้ และตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ที่ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.7 สำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) จึงยอมรับได้ (Hair, Black, Babin, Anderson & Tatham, 2006)

กระบวนการเก็บข้อมูล ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายผู้เชี่ยวชาญ และเลือกวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้ประเด็นคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) โดยที่ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถตอบคำถามได้อย่างเปิดกว้าง เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย รวมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participate Observation) โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา การสังเกตพฤติกรรม การจดบันทึก ทั้งนี้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนอาจมีการนัดสัมภาษณ์มากกว่า 1 ครั้ง เนื่องจากอาจยังไม่ได้ข้อมูลครบสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ และการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนบพร้อมทั้ง

แบบสอบถามส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว จากกรมอุตสาหกรรม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์รวมถึงการโทรศัพท์ติดตามและการส่งแบบสอบถามทางอีเมล

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การถอดเทปสนทนาจากเครื่องบันทึกเสียงเป็นบทสนทนาในรูปแบบเอกสารบทสนทนา เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถอ่านบทสนทนาและจับประเด็นสำคัญได้ และสังเคราะห์บทสนทนาจากเอกสารบทสนทนา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ใช้บรรยายคุณสมบัติของสิ่งที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับแสดงลักษณะการกระจายของกลุ่มตัวอย่างและข้อมูล สถิติที่ใช้ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์ ค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อหาค่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสามารถขององค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับการรับรองในประเทศไทย การวิจัยพบว่า

1. ความสามารถขององค์กร ประกอบด้วย 4 ข้อ ได้แก่

1.1 ความพร้อมผู้ประกอบการ พบว่า “การตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายในที่ดี องค์กรมีนโยบายเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กำหนดแนวปฏิบัติตามนโยบาย การติดตาม การกำกับดูแล การควบคุม การประเมินผล ตลอดจนสื่อสารให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานได้รับทราบและนำไปสู่การปฏิบัติตามนโยบาย” องค์กรจะสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ให้กับพนักงานทุกระดับอย่างต่อเนื่องและจริงจัง อีกทั้งยังปลูกฝังพนักงานรวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมโดยที่องค์กรส่วนใหญ่มีคู่มือข้อกำหนดและเป้าหมายในการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล บางองค์กรไม่ได้ทำเป็นคู่มือแต่ก็เป็นข้อกำหนดให้กับพนักงานในองค์กรปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความเป็นผู้นำ องค์กรมุ่งเน้นที่จะดำเนินการกิจต่าง ๆ เพื่อความยั่งยืน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจจากชุมชนและสังคมร่วมกัน

1.2 ความสามารถในการจัดการ พบว่า โรงงานจะมีการวางแผนพัฒนากระบวนการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลตลอดจนทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอมีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ด้านการจัดสรรงบประมาณ องค์กรจะมีการตั้งงบประมาณเสนอผู้บริหารในทุก ๆ ปี โดยส่วนใหญ่ผู้บริหารจะอนุมัติตลอด เพราะคณะกรรมการบริหารก็ให้ความสำคัญมากกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนการใช้ทรัพยากรในกระบวนการผลิตจะต้องมีของเสียที่เกิดขึ้น ทางโรงงานจะเลือกใช้ทรัพยากรที่ทำให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด และมีแผนการจัดการเพื่อปรับปรุงในเกิดประโยชน์ และด้านพนักงาน องค์กรส่วนใหญ่จะมีนโยบายที่เน้นการรับพนักงานในท้องถิ่นเพื่อช่วยสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชน ในบางโรงงานที่มีสาขาเปิดโอกาสให้พนักงานสามารถขอโอนย้ายกลับไปทำงานในภูมิลำเนาของตนตามความสมัครใจ ทำให้พนักงานมีโอกาสทำงานใกล้บ้าน ใกล้ครอบครัว อีกทั้งโรงงานสนับสนุนให้พนักงานและผู้เกี่ยวข้อง รับรู้ เข้าใจ แนวปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม มีการจัดอบรมให้กับพนักงาน ปลูกฝังและส่งเสริมพนักงานรวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม จัดให้มีกระบวนการให้ความรู้แก่พนักงานด้วยการฝึกอบรม เพื่อให้พนักงานทุกคน ตระหนักถึงความสำคัญ เกิดความหวงแหน รักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

1.3 ความสามารถในการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า โรงงานให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม โดยคำนึงถึงสิทธิที่มีตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายในหรือภายนอก เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน

อย่างยั่งยืนและเพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่นคงให้บริษัท อีกทั้งให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อในการดำเนินกิจการเพื่อไม่ให้มีผลกระทบกับสังคมและสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทาน กำหนดช่องทางการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียมาพิจารณา ด้วยการทำแบบสำรวจความพึงพอใจ ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอเรียน และการจัดประชุม มีการพูดคุย รับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถตอบสนองความต้องการทางธุรกิจซึ่งกันและกันได้ เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นสำหรับโครงการต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและชุมชน รวมทั้งเสนอความเห็นหรือข้อร้องเรียนต่าง ๆ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยจากการดำเนินธุรกิจรวมทั้งผลการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อสาธารณะ

1.4 ความสามารถทางเทคโนโลยี พบว่า โรงงานจะร่วมกันส่งเสริมและสร้างสรรค์ชุมชนและสังคม สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ทั้งในส่วนของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการดำเนินงานกับชุมชนและสังคม เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับชุมชนและสังคมโดยรอบ โดยมีกรอบนโยบายในการช่วยเหลือสังคม ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์อันดี เกิดความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การจากชุมชนและสังคม ลดทอนความขัดแย้ง บรรเทาความรุนแรงของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เสริมสร้างความเข้าใจ สร้างชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม โดยกิจกรรมที่ได้ดำเนินการนั้น คำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์การกับการพัฒนาชุมชนและสังคมร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นและมอบความไว้วางใจให้กับองค์การ

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า โรงงานจะร่วมกันส่งเสริมและสร้างสรรค์ชุมชนและสังคม สนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ทั้งในส่วนของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการดำเนินงานกับชุมชน และสังคม เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันกับชุมชน และสังคมโดยรอบ โดยมีกรอบนโยบายในการช่วยเหลือสังคม ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์อันดี เกิดความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การจากชุมชนและสังคม ลดทอนความขัดแย้ง บรรเทาความรุนแรงของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เสริมสร้างความเข้าใจ สร้างชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม โดยกิจกรรมที่ได้ดำเนินการนั้น คำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์การกับการพัฒนาชุมชนและสังคมร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นและมอบความไว้วางใจให้กับองค์การ

การศึกษาความสัมพันธ์ความสามารถขององค์การ และความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียว ได้รับการรับรองในประเทศไทย การวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศชายเฉลี่ยร้อยละ 86.80 และเพศหญิงเฉลี่ยร้อยละ 13.20 มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.91 รองลงมาคือ อายุ 40 – 44 ปี ร้อยละ 27.40 ตามด้วยอายุ 45 – 49 ปี ร้อยละ 26.03 อายุ 35 – 39 ปี ร้อยละ อายุ 30 – 34 ปี ร้อยละ 2.05 และอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 0.23 มีประเภทอุตสาหกรรม 9 ประเภท แบ่งเป็นโรงงานเกี่ยวกับ เมล็ดพืช หรือหัวพืช ร้อยละ 41.80 รองลงมาคือ โรงงานเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม ร้อยละ 14.40 ตามด้วยโรงงานเกี่ยวกับอาหารจากแป้ง ร้อยละ 11.60 โรงงานเกี่ยวกับผัก พืช หรือผลไม้ ร้อยละ 8.40 โรงงานเกี่ยวกับ อาหารสัตว์ ร้อยละ 6.80 โรงงานเกี่ยวกับ น้ำตาล ซึ่งทำจากอ้อย ปืช หญ้า หวาน หรือพืชอื่นที่ให้ความหวาน ร้อยละ 6.20 โรงงานเกี่ยวกับชา กาแฟ โกโก้ ช็อกโกแลต หรือขนมหวาน ร้อยละ 5.90 โรงงานเกี่ยวกับเครื่องปรุงหรือเครื่องประกอบอาหาร ร้อยละ 2.50 และโรงงานเกี่ยวกับน้ำดื่ม เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำอัดลม หรือน้ำแร่ ร้อยละ 2.30 และระดับใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว มี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 ร้อยละ 47.95 ตามด้วยระดับ 2 ร้อยละ 40.41 และระดับ 3 ร้อยละ 11.64

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยความสามารถองค์การด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ความพร้อมผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นมากที่สุดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 รองลงมา คือ ความสามารถในการจัดการ

มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ตามด้วยความสามารถของเทคโนโลยี มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และความสามารถการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยความสามารถองค์การ

ความสามารถองค์การด้านสิ่งแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) n = 438	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
ความพร้อมผู้ประกอบการ	3.94	0.50	ระดับมาก
ความสามารถการจัดการ	3.91	0.60	ระดับมาก
ความสามารถการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.71	0.58	ระดับมาก
ความสามารถของเทคโนโลยี	3.74	0.68	ระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการให้เพื่อสังคม มีความคิดเห็นมากที่สุดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ และความรับผิดชอบต่อกฎหมาย มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ตามด้วยความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) n = 438	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ	3.96	0.72	ระดับมาก
ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย	3.96	0.58	ระดับมาก
ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม	3.95	0.61	ระดับมาก
ความรับผิดชอบต่อด้านการให้เพื่อสังคม	4.00	0.60	ระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสามารถองค์การและปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคม ดังตารางที่ 3 พบว่า

- ความพร้อมผู้ประกอบการ (ENT) มีความสัมพันธ์ทางบวกขนาดปานกลางกับความรับผิดชอบต่อสังคมทางเศรษฐกิจ ทางกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการให้เพื่อสังคม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.795 0.691 0.653 0.647 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- ความสามารถในการจัดการ (MAC) มีความสัมพันธ์ทางบวกขนาดปานกลางกับความรับผิดชอบต่อสังคมทางเศรษฐกิจ ทางกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการให้เพื่อสังคม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.720 0.626 0.609 0.596 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- ความสามารถในการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (SMC) มีความสัมพันธ์ทางบวกขนาดปานกลางกับความรับผิดชอบต่อสังคมทางเศรษฐกิจ ทางกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการให้เพื่อสังคม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.751 0.607 0.595 0.628 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- ความสามารถของเทคโนโลยี (TEC) มีความสัมพันธ์ทางบวกขนาดปานกลางกับความรับผิดชอบต่อสังคมทางเศรษฐกิจ ทางกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการให้เพื่อสังคม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.800 0.716 0.649 0.639 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสามารถองค์การและปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคม

ปัจจัย	ENT	MAC	SMC	TEC	ECR	LAR	ETR	PHR
ความพร้อมผู้ประกอบการ	1							
ความสามารถการจัดการ	0.765**	1						
ความสามารถการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0.724**	0.732**	1					
ความสามารถของเทคโนโลยี	0.828**	0.751**	0.717**	1				
ความรับผิดชอบต่อสังคมทางเศรษฐกิจ	0.795**	0.720**	0.751**	0.800**	1			
ความรับผิดชอบต่อสังคมทางกฎหมาย	0.691**	0.626**	0.607**	0.716**	0.766**	1		
ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม	0.653**	0.609**	0.595**	.649**	0.649**	0.655**	1	
ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการให้เพื่อสังคม	0.647**	0.596**	0.628**	.639**	0.709**	0.697**	0.712**	1

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาความสามารถขององค์การ และความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับการรับรองในประเทศไทย พบว่า

1. ความสามารถขององค์การ ประกอบด้วย 4 ข้อ ได้แก่

1.1 ความพร้อมผู้ประกอบการ คือการที่องค์กรให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายในที่ดีกำหนดแนวปฏิบัติตามนโยบาย การติดตาม การกำกับดูแล การควบคุม การประเมินผล ปลุกฝังพนักงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับ Harrison, Burnard & Paul (2017) ทักษะความเป็นผู้นำของผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อความสำเร็จในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนา

1.2 ความสามารถในการจัดการ องค์กรมีการวางแผนพัฒนากระบวนการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ การสนับสนุนให้พนักงานและผู้เกี่ยวข้อง รับรู้ เข้าใจ แนวปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม ให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ให้พนักงานทุกคน ตระหนักในความสำคัญ เกิดความหวงแหน รักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่ามากที่สุด สอดคล้องกับ Huang, Wu, & Barry (2010) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรและความสามารถขององค์กรที่สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้เกิดความยั่งยืนคือทุนองค์กร ซึ่งทุนองค์กรจะขึ้นอยู่กับระบบ แนวทาง กระบวนการ โครงสร้าง วิธีการ และกฎระเบียบขององค์กร

1.3 ความสามารถในการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มโดยคำนึงถึงสิทธิที่มีตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายในหรือภายนอก เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน และเพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่นคงให้บริษัท สอดคล้องกับ Wang, Zhang & Zhang (2020) ที่กล่าวว่า ความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้ธุรกิจภาคอุตสาหกรรมมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม เป็นแรงผลักดันให้ต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

1.4 ความสามารถทางเทคโนโลยี การที่องค์กรเลือกใช้เครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Bunprom (2010) ที่กล่าวว่า การเลือกเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะเป็นแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นแล้วยังเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม ในการดำเนินงานขององค์กร องค์กรจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีจริยธรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในฐานะของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งบุคคลภายในและภายนอกองค์กร สอดคล้องกับ

Laudal (2010) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมทำให้องค์กรและชุมชน มีความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยที่ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจเป็นการบูรณาการทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้ามาไว้ในกลยุทธ์และการปฏิบัติทางธุรกิจด้วยความสมัครใจเพื่อที่จะช่วยปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ความสามารถขององค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมสีเขียว ได้รับการรับรองในประเทศไทย พบว่า องค์กรหลายแห่งเริ่มให้ความสนใจและนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมไปใช้อย่างแพร่หลาย มีการใช้ทรัพยากรและความเชี่ยวชาญที่องค์กรมีอยู่ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพพนักงานให้สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมทางธุรกิจมาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาทางสังคม (Wiriyaipat, 2009) ความพร้อมผู้ประกอบการ การมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในอดีตที่ว่า ความพร้อมของทรัพยากรองค์กร มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม (Law, 2010) ความสามารถในการจัดการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานแบบเดิมที่ล้าสมัย พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ ปรับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ส่งเสริมให้พนักงานมีความสุขกับการทำงาน และเอื้อต่อการเรียนรู้ทำสิ่งใหม่ ๆ ให้องค์กร และสอดคล้องกับ Preuss (2011) ว่าความสามารถของเทคโนโลยีขององค์กรเข้ามามีบทบาทมากขึ้นพร้อมกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมเข้ามาปรับปรุงกระบวนการผลิตขององค์กร รวมถึงความสามารถในการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Lindgreen & Swaen, 2010)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม สามารถนำผลวิจัยไปวางแผนการปรับปรุงความสามารถองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม
2. กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สามารถนำผลไปใช้เพื่อยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว ในการตรวจสอบความสามารถขององค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมและเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการภายใต้บริบทของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ในกลุ่มผลิตผลทางอาหารและเกษตร กำลังอยู่ในช่วงการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ต้องการได้รับใบอนุญาต แต่ยังขาดความรู้ ความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้มีผลกระทบต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจมีบางส่วนที่มีความผิดปกติและคาดเคลื่อนออกจากทฤษฎีที่ได้มีการศึกษาไว้ในขั้นต้น ดังนั้นหากผู้ที่สนใจจะศึกษาวิจัยในต่อไปควรพิจารณาถึงผลกระทบจากสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถจะกำหนดได้ และหาแนวทางแก้ไขหรือทางเลือกไว้หลาย ๆ ด้านหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด
2. เนื่องจากการขอใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว จะได้รับสิทธิประโยชน์หลายอย่างจากภาครัฐ ดังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมจึงมีความต้องการขอใบรับรอง หรือกำลังได้ใบรับรอง แต่มีความแตกต่างกันในขนาดอุตสาหกรรม เงินทุน ความพร้อม จึงทำให้เกิดความแตกต่างทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มสูง ดังนั้นความคัดกรองกลุ่มตัวอย่างให้มีความใกล้เคียงกันให้มากที่สุด
3. ควรขยายขอบเขตการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมกลุ่มอื่น ๆ เทียบกับอุตสาหกรรมอาหารและเกษตรว่ามีความสอดคล้อง แตกต่างกันอย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงที่ช่วยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงบทความนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ “สวก”

References

- Boonchaisuk, P. (2013). *Creative industries Driving the Thai economy stronger*. Retrieved 2020 December, 1, from <http://library.dip.go.th/multim6/edoc/2556/22145.pdf>. (in Thai)
- Bunprom, P. (2010). Tools for Sustainable Environmental Management. *Suthiparithat Journal*, 24(73), 169-184. (in Thai)
- Economic Intelligence Center. (2016). *Catch the Thai industrial direction in 2016*. Bangkok: The Siam Commercial Bank Public Company Limited. (in Thai)
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (Vol. 6): Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Harrison, C., Burnard, K. & Paul, S. (2017). Entrepreneurial leadership in a developing economy: a skill-based analysis. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 25(3), 521-548.
- Helfat, C. E. & Peteraf, M. A. (2003). The dynamic resource-based view: Capability lifecycles. *Strategic management journal*, 24(10), 997-1010.
- Horadal, P. (2010). Modern Factoring Management. *Industry Technology Lampang Rajabhat University*, 3(2), 52 - 58.
- Huang, B., Wu, B. & Barry, M. (2010). Geographically and temporally weighted regression for modeling spatio-temporal variation in house prices. *International Journal of Geographical Information Science*, 24(3), 383-401.
- Inan, G. G., & Bititci, U. S. (2015). Understanding Organizational Capabilities and Dynamic Capabilities in the Context of Micro Enterprises: A Research Agenda. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 210, 310-319. doi:10.1016/j.sbspro.2015.11.371
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Laudal, T. (2010). An attempt to determine the CSR potential of the international clothing business. *Journal of business ethics*, 96(1), 63-77.
- Law, K. M. (2010). Factors affecting sustainability development: high-tech manufacturing firms in Taiwan. *Asia Pacific Management Review*, 15(4), 619-633.
- Lindgreen, A. & Swaen, V. (2010). Corporate social responsibility. *International Journal of Management Reviews*, 12(1), 1-7.
- March, J. G. (1991). Exploration and exploitation in organizational learning. *Organization science*, 2(1), 71-87.
- Ministry of Industry. (2011). *Green Industry*. Retrieved 2021, June, 1 from <http://www.industry.go.th/chainat/index.php/download/2016-06-03-00-10-23/214-2016-07-06-03-36-25/file>. (in Thai)

- NESDC. (2016). *12th National Economic and Social Development Plan*. Retrieved 2021, June 1, from https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422. (in Thai)
- Office of the Prime Minister. (2018). Thailand's National Strategy B.E. 2561 - 2580 (Royal Gazette Edition). Retrieved 2020, December 1, from https://www.opm.go.th/opmportal/multimedia/suphatdo/NS_plan%2061-80/NS_PlanOct2018.pdf. (in Thai)
- Orji, P. A. O. C. L. & Olua, O. C. K. (2015). Productivity Improvement of Small and Medium Scale Enterprises using Lean Concept: Case Study of a Bread Factory. *European Journal of Business and Management*, 7(32), 73 - 84.
- Preuss, L. (2011). Innovative CSR: A framework for anchoring corporate social responsibility in the innovation literature. *The Journal of Corporate Citizenship*, 42(1), 17.
- Schienstock, G. (2009). Organizational Capabilities: Some reflections on the concept. *IAREG-Intangible Assets and Regional Economic Growth*, 1(2), 39-53.
- Simachokedee, W. (2012). Thai green industry. *TPA News*, 16(187), pp. 26. (in Thai)
- Tongkachok, T., & Chaikew, A. (2013). The Factors Influencing Corporate Social Responsibility of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Management Sciences*, 30(1), 23-51. (in Thai)
- Trongwattanawuth, S. & Siriprasertsin, P. (2022). Organizational Capabilities on Environmental: Concepts, Definition and Guideline for Operational of Environment Sustainability of Certified Green Industry in Thailand. *The Journal of MCU Peace Studies*, 10(4), 871-885. (in Thai)
- Wang, C., Zhang, Q., & Zhang, W. (2020). *Corporate social responsibility, Green supply chain management and firm performance: The moderating role of big-data analytics capability*. *Research in Transportation Business & Management*, 37, 100557.
- Wiriyaipat, N. (2009). Trend of CSR: Gearing towards ISO 26000. *University of the Thai Chamber of Commerce Journal*, 29(3), 193-205. (in Thai)
- Wongprasert, R. (2013). Creating Shared Value: Good Practice for Society. *Executive Journal*, 33(3), 75-81. (in Thai)

ผู้เขียน

นางสาวศิริรัตน์ ตรงวัฒนวุฒิ

นักศึกษาปริญญาเอก ปรัชญาดุสิตบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
เลขที่ 63 หมู่ 4 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ 50290
E-mail : mju5906501005@mju.ac.th

ดร.ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
เลขที่ 63 หมู่ 4 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ 50290
E-mail : piyawans@mju.ac.th

